

píral placení smluvené kupní ceny, třebaže byla nepřiměřena. Vždyť ten, kdo o t á l í s placením kupní ceny, nesmí býti na tom lépe nežli ten, kdo řádně a poctivě ji zaplatil. Opačné stanovisko přičilo by se zjevně dobrým mravům. Také v tom směru nelze tedy souhlasiti s odchylným názorem soudu odvolacího. Ježto pak jest zjištěno, že žalovaný koupil od žalobce sporné vepřové maso za účelem dalšího jeho zcizení (samo sebou se rozumí, že s úmyslem, získati při tom), a také dále je prodal, nemůže dodatečně se dovolávati ochrany dle § 20 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. Odstavce pátého tohoto § 20 nelze tu již proto použiti, poněvadž žalobce nebyl odsouzen trestním soudem, jak v dotčeném odstavci se předpokládá. Jestliže snad následkem toho, že dne 8. ledna 1919 bylo vydáno nařízení zakazující prodej vepřového masa za cenu vyšší než 18 K, žalovaný utrpěl ztrátu, stalo se to náhodou, která podle zásady v § 1311 obč. zák. vyslovené stihá jeho.

Čís. 393.

Bylo-li při pronájmu movité věci umluveno, že nájemce může věc kdykoliv za určitou úplatu koupiti, jest to úmluva o smlouvě budoucí (§ 936 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 27. ledna 1920, Rv I 4/20.)

Žalovaný najal si v únoru 1912 od žalující firmy na neurčitou dobu pianino za měsíční nájemné 10 K. Zároveň bylo umluveno, že žalovaný může kdykoliv pianino za 470 K koupiti, při čemž ze zapravených splátek jest účtovati 80 proc. na kupní cenu a 20 proc. jako poplatek za vypůjčení. Žalovaný zapravil postupně na splátkách celkem 190 K, aniž by se byl vyjádřil, že pianino kupuje. Firma vyzvala ho dopisy ze dne 22. ledna 1919 a 28. ledna 1919, by pianino vrátil. Žalovaný odpověděl prý na to dopisem, jež firma neobdržela, že pianino kupuje. Firma domáhala se žalobou jednak vrácení pianina, jednak zaplacení nájemného za 85 měsíců po srážce zapravených 190 K, zbytkem 660 K. Soud první stolice vyhověl žalobě, pokud se domáhala zaplacení 660 K, jinak ji však zamítl z důvodu, že žalovaný byl kdykoliv, tedy i v lednu 1919 oprávněn, pianino koupiti; není prý vyloučeno, že dopis, jímž kup oznámil, za tehdejších neuspořádaných poměrů se ztratil. O d v o l a c í s o u d vyhověl žalobě v plném rozsahu. D ů v o d y: Závaznost úmluvy, že žalovaný může pianino kdykoliv koupiti, lze posuzovati pouze s hlediska § 936 obč. zák. Vždyť pianino bylo pouze pronajato a dána pouze možnost, by bylo nájemcem později koupeno. Dle § 936 obč. zák. vyžaduje předběžná smlouva, by byl stanoven čas, kdy má býti smlouva na pevně sjednána, by byly ujednány podstatné články a by mezitím poměry nezměnily se tak, že by byl zmařen účel smlouvy. V případě, o nějž jde, nebyl pevně stanoven čas, kdy má býti pianino koupeno. Již pro tento nedostatek jest úmluva nezávaznou, aniž by bylo třeba zkoumati, zda jsou splněny ostatní podmínky smlouvy předběžné. Žalobce může tudíž právem žádati, by mu žalovaný sporné pianino vrátil, neboť dle souhlasného přednesu stran nechtěla žádná z nich, počínajíc koncem ledna nebo počátkem února 1919,

v nájemním poměru pokračovati a byl poměr ten dle § 1116 obč. zák. zrušen obsahem dopisů ze dne 22. ledna 1919 a 28. ledna 1919, jímž bylo žádáno, by pianino bylo vráceno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný uplatňuje proti rozsudku druhé stolice jediný dovolací důvod nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč i ten neprávem. Tak jak první soud obsah úmluvy mezi zástupcem žalující firmy a žalovaným zjistil, nemůže smlouva jinak býti pojata, než že vedle smlouvy nájemní ujednána byla i předběžná úmluva o příští smlouvě tržové dle § 936 obč. zák. Strany přesně ujednaly, že žalovaný najímá pianino od žalobkyně za určitou měsíční nájemní činži 10 K, při čemž čas nájemní mlčky byl určen dle lhůty nájemní činže (§ 1113 obč. zák.) a dohodly se dále na tom, že bude-li žalovaný chtíti, jest žalující pronájemce ochoten, prodati mu najatý movitý předmět za přesně stanovenou cenu tržovou. Marně snaží se žalovaný tuto úmluvu vylíčiti jako hotový kup s výhradou práva vlastnického. Že by byl žalovaný pianino pevně zakoupil a kupem hned od prvopočátku byl vázán, což by při pevném kupu bylo podmínkou, ani sám netvrdil, naopak výslovně uváděl, že smlouveno bylo jen oprávnění jeho, najatý předmět za určitě ujednanou cenu od žalující strany ukoupiti, a že se pro kup rozhodl teprve v roce 1919. Také o nějaké smlouvě smíšené, při níž by ujednán byl obsah jak smlouvy nájemní tak smlouvy tržové, nemůže býti řeči, neboť jedna druhou vylučuje a měla-li by býti smluvena alternativa, musila by volba jeviti účinky hned od vzniku smlouvy. V tomto případě však nastal nesporně nájemní poměr a teprve později, jak žalovaný sám uváděl, měl vymíněnou možnost, najatou věc ukoupiti. Na jeho straně závazku, ze smlouvy tržové vyplývajícího, tu vůbec nebylo, ten teprve měl býti založen. Vázána měla býti jediné strana pronajímající, kteráž závazek protistraně slevila, ponechávajíc jí uzavření budoucí smlouvy zcela na vůli. Smlouvu takovou nebylo by tudíž jinak pojímati, než nejvýš jako smlouvu předběžnou o uzavření příští smlouvy určitého obsahu, kteráž však, jak § 936 obč. zák. přesně stanoví, jen tehdy má platnost, když určena byla i doba jejího uzavření. Této podmínce v tomto případě nebylo vyhověno, ježto lhůta nebyla určena vůbec a to ani podle kalendáře ani jinak stanovením nějaké určité události. Právem proto odvolací soud uznal, že žalovaný se nemůže z kupní smlouvy dovolávati nároku na pianino, nýbrž naopak, že jest po zrušení nájmu povinen věc nájemci dle § 1109 obč. zák. vydati.

Čís. 394.

Ustanovením § 217 obč. zák. zmocnění jsou příbuzní nezletilce i k opravným prostředkům na jeho prospěch, byť by jinak na dotyčném řízení (projednávání pozůstalosti) účastnění nebyli.

Objeví-li se před vydáním odevzdací listiny nové pozůstalostní jmění, nutno pokračovati v projednání pozůstalosti bez ohledu na dědickou dohodu, k níž bylo již došlo a jež byla poručensky schválena.

(Rozh. ze dne 4. února 1920, R I 472/19.)